І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 117. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 21-го ЧЕРВНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 21, 1962 No. 117. VOL. LXIX.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ СТВЕРДИЛА НЕДОСТАЧІ ЗАКОНУ ПРО ДОПОМОГУ СТАРШИМ

СТАРШІ ОСОБИ МУСЯТЬ ПОЗБУТИСЯ СВОЇХ ДОМІВ, ЩОБ МАТИ ПРАВО КОРИСТАТИ З ЗАКОНУ КЕРРА-МІЛЛСА

Вашинґтон. — Окрема Комісія в справі допомоги старшим, яку очолює сенатор-демократ із Мишиґену Патрик МекНамара, опублікувала окремий звіт про недостачі, які має закон Керра - Міллса про медичну допомогу старшим особам у віці понад 65 років. Цей закон обов'язує вже два роки і його підтримує Американське Лікарське Т-во, але з нього користають досі тільки 24 стейти і 3 американські території. Згідно з цим законом медичну допомогу могли дістати тільки ті старші особи, які можуть виказатися, що вони не мають власних фондів на лікування. Щоб дістати медичну допомогу на довше лікування, деякі старші особи мусять позбутися своїх домів, бо тільки тоді вони будуть без маєтку. 9 стейтів, де обов'язує закон Керра - Міллса, домагаються від аплікантів такої процедури. У 12-ох інших стейтах домагаються, щоб і родина старшої особи була без маєтку, бо інакше відмовляють лікарської опіки старшим особам. Уряд президента Кеннеді вважає, що закон Керра - Міллса є недостатній, і тому уряд вніс новий законопроєкт в цій справі, згідно з яким медична допомога старшим особам відбувалася б в рамках соціяльного забезпечення, і на неї платили б вклади всі ті, що є обняті цією інституцією. Згідно з урядовим проєктом емерити соціяльного забезпечення діставали б шпитальне лікування, опіку медичних сестер під час домашнього лікування та ще іншу опіку в лябораторіях та інших медичних установах. Цей проєкт є досі в Палатній Комісії Способів і Засобів, яка не має великої охоти переслати його повній Палаті Репрезентантів, бо більшість їх членів є проти нього. Сподіваються, що після деяких змін таки вдасться цей законопроєкт переслати до Палати, де він легко здобув би більшість конґресменів. Окрема Комісія, що вивчала закон Керра - Міллса, ствердила, що аж 90% допомоги старшим іде до 4-ох стейтів: Каліфорнії, Ню Йорку, Массачусетсу і Мишиґен. В березні 1962-го року тільки 88.264 особи користали з цього закону, це значить тільки ½% всього населення, яке є у віці 65-ох і більше років. Різні стейти дають різну допомогу старшим особам, деякі дозволяють на видатки тільки впродовж 6-денного побуту в шпиталі. В політичних колах сподіваються, що звіт Окремої Комісії причиниться до того, що Конґрес прихильніше ставитиметься до законопроєкту, який підтримують демократи і уряд Кеннеді, бо в дійсності в численних стейтах досі не діє закон Керра-Міллса.

Діфенбейкер плянує зорганізувати уряд меншости

Оттава. — Прем'єр міністрів Джан Діфенбейкер 19-го червня прибув із Саскачевану, де він голосував, до столиці, де 20-го червня мав конферувати з генеральним губернатором Канади Джорджем П. Ваніє. Прем'єр плянує зорганізувати новий уряд із своєї Консервативної Партії, яку мала б підтримувати Партія Соціяльного Кредиту. У виборах в дні 18-го червня партія прем'єра дістала 118 мандатів із усіх 265. Ліберальна Партія має 96 послів, Партія Соціяльного Кредиту — 30 і Нова Демократична Партія 19. Прем'єрові Діфенбейкерові бракує 15 голосів до більшости, а провідникові лібералів Лестерові Б. Пірсонові бракувало б аж 37 голосів до більшости в Палаті Громад. Вибрано 263-ох послів, з одного виборчого округа ще немає кінцевих даних, а одного посла вибиратимуть аж в липні, бо помер під час виборчої кампанії кандидат на посла. Консерватисти втратили 87-ох мандатів, між ними і 4-ох міністрів та спікера Палати. Діфенрейкер має перед собою важке завдання, бо провідник Партії Соціяльного Кредиту Роберт Томпсон заявив, що неможливим є коаліційний уряд, бо „неможна мішати оливу з водою". Але він додав, що буде якийсь час підтримувати уряд меншости, який складається з консерватистів, і буде домагатися нових виборів, в яких він сподівається здобути більшість. 66-річний Діфенбейкер знає, що вполітиці не завжди бувають перемоги. Він три рази кандидував, поки здобув посольський мандат, а після того 17 років чекав на те, щоб стати прем'єром. Ще в 1915 році його університетські товариші передбачали, що він стане провідником парляментарної опозиції, а він від 1957 року є головою уряду, а в 1958 році здобув в Палаті Громад більшість 208 голосів на всіх 265, якої не було в історії Канади. По фаху Діфенфейкер є адвокатом і практикував в Принс Алберті. 65-річний Пірсон бейзболовий грач за студентських часів, пізніше професор історії в університеті, а від 1928-го року працював в дипломатії, був амбасадором у Вашинґтоні, а від 1948-го року за прем'єрства Луїса Ст. Лорента був міністром закордонних справ і як такий був головою канадійської делеґації до Об'єднаних Націй. Пірсонові вдалося частинно відплатитися Діфенбейкерові за поразку 1958 року.

Прем'єр Джан Діфенбейкер виходить з дружиною із свого залізничого вагону в місцевості Прінс Альберт в Саскачевані, вислухавши звіту про перебіг і вислід виборів. Прем'єр заявив, що він створить уряд парляментарної меншости.

Хрущов знову погрожує сепаратним мировим договором із Східньою Німеччиною

Букарешт. — Нікіта Хрущов, промовляючи на вічі в одній підміській фабриці в столиці Румунії, де він перебуває з однотижневою візитою, знову вимагав миру з Німеччиною та ліквідації „військової окупації" Західнього Берліну, погрожуючи сепаратним договором СССР із Східньою Німеччиною, який ніби автоматично поклав би край отій „окупації" Західнього Берліну. Водночас Хрущов знову нахвалявся, що Совєтський Союз економічно здожене і пережене Америку та виправдував нинішню нижчу стопу в Совєтському Союзі у порівнанні з ЗДА фактом, що російська держава була двічі знищена світовими війнами. Хрущов таврував ЗДА й інші західні держави, які ніби несуть одиноку вину, що нема договору про міжнародне роззброєння та погрожував, що коли б хтось напав на СССР, то буде знищений так, що „камінь на камені не залишиться". Хрущов нахвалявся, що СССР має подостатком міжконтинентальних ракет, щоб „знищити" Америку, але тут же додав, що СССР хоче жити з Америкою у згоді за „взаємним зрозумінням". Під час свого виступу Хрущов накинувся на представника „НЙ Таймса" Гаррі Шворца за те, що той крутив головою в деяких місцях хрущової промови. Опісля комуно - румунський міністер закордонних справ перестеріг Гаррі Шворца, щоб той не робив „політичних демонстрацій" проти совєтського прем'єра.

У Південній Кореї голова військової хунти став тимчасовим прем'єром

Сеул. — Ген. Чунґ Гі Парк, голова керівної в Південній Кореї військової хунти, перейняв тимчасово пост прем'єра, що його трудно було обсадити після резиґнації прем'єра Сонґ Йо Чана внаслідку непогодження на фінансову політику, що її вів Чунґ Гі Парк. Цей останній заявив, що він урядуватиме, як прем'єр, тільки короткий час, поки не знайдеться „хтось, хто посвятиться ділу переведення революційного процесу передтим, заки передасться контролю уряду в цивільні руки". Коли це станеться — не сказано. Генерал Парк спершу думав просити колишнього міністра фінансів за режиму Синґмана Рі, Кім Гайуна Чуля на прем'єра, але остаточно призначив його на голову Економічної плянувальної Ради, а на міністра фінансів призначив директора Банку для промислового розвитку, Кім Се Юна. 11 інших міністрів, які тільки формально зголосили були свою димісію, вернулись на свої становища. В минулому тижні ще одна подія сколихнула публічною опінією в Південній Кореї: арештовано 74 особи за участь у змові проти теперішнього військово - диктаторського режиму. Головою змови був буцім-то голова Товариства колишніх в'язнів.

● Італійські комуністи не вдоволені вислідами минулотижневих міських і громадських виборів. У Римі, Неаполі, Дарі і Фоджія вони втратили число голосів. В одинокій Пізі дещо зискали, без впливу на число мандатів. Комуністи твердять, що на цей вислід виборів вплинув факт, що багато робітників виїхало за кордон на працю.

РАСК В ПАРИЖІ ПІДГОТОВЛЯЄ ЗУСТРІЧ КЕННЕДІ І ДЕ ГОЛЯ

Париж. — Державний секретар Дін Раск перевів на своєму першому етапі 10-денної подорожі по Західній Европі близько півторигодинну нараду з французьким президентом де Ґолем. Крім того, він мав довгу розмову з французьким міністром закордонних справ Морісом Кув де Мурвілем, що, зрештою, зустрів державного секретаря вже на летовищі. Дальші наради передбачувались на середу і четвер, не тільки з найвищими французькими державними урядовцями, але й із генеральним секретарем НАТО д-ром Дірком Стіккером. За твердженням газет, центральною проблемою, яка цікавить ЗДА і Францію у теперішніх їхніх взаєминах, це рішуче змагання Франції до осягнення власної атомової зброї, проти чого виступає Америка, лякаючись що поширення числа членів „атомового клюбу" збільшує загрозу війни. Під кінець минулого тижня секретар оборони Роберт МекНамара на форумі Мішиґенського університету дуже рішуче виступив проти „крайових атомових сил", вважаючи, що розмірно слаба держава, яка матиме власну атомову зброю, може радше стати атракційним предметом совєтської атаки, аніж становити оборонний щит проти Совєтів. Посередню відповідь на те становище Америки дав саме під час перебування Діна Раска в Парижі колишній прем'єр Мішель Дебре, який, промовляючи на форумі Т-ва Англо - Американської Преси в Парижі, закинув американським державним мужам, що вони дивляться тільки на матеріяльну вартість атомової зброї, а поминають зовсім її психологічне значення для даного народу, та для всієї европейської спільноти. Тому, що державний секретар натевно не всилі вирівняти розбіжностей, які існують в цій справі між ЗДА і Францією, у висліді тієї візити у Парижі буде зустріч між президентом Кеннеді і французьким президентом де Ґолем. Ця зустріч мала б відбутися в другій половині цього року. Зрештою однаково французькі, як американські джерела підкреслюють, що обидві ці держави стоять вірно на позиціях Атлантійського союзу та погоджуються в усіх найважливіших засадничих справах закордонної політики. Їхні розбіжності стосуються щонайвище тактики у відношенні до СССР. Так, наприклад, Франція не бере участи у міжнародній конференції роззброєння в Женеві, вважаючи, що ніяке роззброєння практично не можливе, поки СССР шантажує Захід і погрожує йому.

Діркен пропонує, щоб Конґрес переслухав Растова в справі його становища до комуністів

Вашинґтон. — Провідник республіканців в Сенаті сенатор Еверетт МекКінлі Дірксен, промовляючи в Сенаті, домагався, щоб Конґресова Комісія переслухала асистента державного секретаря Волта В. Растова в справі його зам'якого відношення до СССР. Сенатор Дірксен твердив, що Растов називає СССР „дозрілою країною, яка разом із своїми провідниками негайно відкинула б всякі підозри щодо вільного світу", якби тільки ми були делікатні у відношенні до комуністів, і тоді, вкінці запанував би мир. Дірксен домагався, щоб Растов подав до загального відома, чому він гадає, що комуністи в Москві змінилися, і треба тільки витягнути до них руку, щоб негайно в світі запанував мир, і щоб зникло політичне напруження. Сенат повинен довідатися дещо про цей плян Растова, — казав сенатор Дірксен.

ЗДА випустили сателіт „Тайрос 5"

Кейп Канаверал, Флорида. — ЗДА 19-го червня, о годині 8:19 перед полуднем з успіхом випустили сателіт погоди типу „Тайрос", який дістав число 5. 285-фунтовий штучний сателіт ‚Тайрос 5' кружляє над Землею на висоті 400 миль і вже під час першого кружляння переслав на землю фота хмар, які фахівці визнали за дуже цінні, бо вже з них видко, де творяться початки гураґанів. „Тайрос 5" літає над таким широким обшаром землі, що може робити фота від Арктичного кола до Антарктичного. Попередні Тайроси могли фотографувати далеко вужчі простори над землею, але все ж таки вони досі врятували більйон долярів і життя численних людей, передбачаючи гураґани. „Тайрос 5", випущений саме тоді, коли починається „сезон" гураґанів, який є „повним" у серпні і вересні. Перші фота дістала дослідна станція на острові Воллопс біля Вірджінії. Представник Аеронавтичної і Космічної Аґенції Роберт Ґрей заявив, що хоч не все відбулося згідно з пляном під час випущення „Тайроса 5", то сателіт працює „дуже добре".

Роберт Велч про комуністичні впливи в урядах Кеннеді і Айзенгавера

Ґарден Сіті, Лонґ Айленд, Н. Й. — Засновник Т-ва ім. Джана Бирча, промовляючи на зборах 1,200 осіб, між якими були кілька сот юнаків нижче 20 років, оскаржував уряди Кеннеді і Айзенгавера та родину Рокефеллерів в тому, що вони підтримували комунізм. Велч передбачав, що в 1972-му році китайські комуністичні війська займуть ЗДА, якщо „ми не зробимо чогось в тій справі". Він не виявив своєї програми, тільки закликав вибрати такий Конґрес, який підтримував би ним очолюваний скрайний правий рух. Про безвідповідальність цього політика свідчать такі його слова: „Ісус московсько - вашинґтонська програма, щоб принизити ЗДА в очах світу. Цей уряд точно продовжує робити в цій справі те саме, що робив уряд Айзенгавера". Велч казав, що ЗДА віддали Кубу комуністам, а гроші родини Рокефеллерів перемінили Венесуелю в комуністичну країну, і вкінці Центральна та Південна Америка і Европа, за виїмком Західньої Німеччини, будуть комуністичні. Вступ на ці збори становив один долляр. 30 юнаків у віці нижче 20-ох років пікетували ці збори, носячи плякати з написом: „Прихильники Бирча йдіть додому!"

Австралійський прем'єр Мензіс конферував з президентом Кеннеді

Вашинґтон. — Австралійський президент Роберт Ґордон Мензіс, один із ветеранів міжнародного політичного світу, конферував більше години в минулий понеділок з президентом Кеннеді і державним секретарем Діном Раском та мав призначене продовження нарад з Президентом і високими урядовцями на найближчу середу. Темою цих нарад є — за твердженням преси — намірена участь Британії в західньо - европейському Спільному Господарському Ринку. Австралія дуже стурбована загрозою втратити привілеї, що їх має як член Британського Комонвелту в торгівлі з Британією. Проте Америка вважає, що Австралія висилає до Англії тільки одну восьму частину свого загального експорту.

Помер композитор Михайло Вериківський

У Києві цими днями помер визначний український композитор Михайло Іванович Вериківський. Народився він у м. Крем'янці на Тернопільщині 25 листопада 1896 року. З 1921 року, ще бувши студентом Київської консерваторії, брав активну участь в діяльності музичного товариства імени М. Леонтовича. В 1928-35 рр. працював у Всеукраїнському товаристві революційних музик (ВУТРМ), а з 1936 р. — у Спілці Композиторів України. Багато часу і енергії віддав М. Вериківський справі розвитку українського оперового і симфонічного мистецтва. У 1928-35 рр. він працював диригентом оперових театрів у Харкові і Києві. Перу М. Вериківського належить 6 опер, зокрема „Наймичка" за мотивами Т. Шевченка, балет „Пан Каньовський", рапсодії „Лемківська", „Закарпатська", струнний квартет, поема „Сагайдачний", ораторія „Дума про дівку - бранку", понад 60 романсів та пісень, 40 творів для хору, композиції для скрипки, фортепіяна. М. Вериківський — автор симфонічного твору - сюїти „Веснянки".

Сіям огірчений на своїх західніх союзників — проголошує бойкот засідань СЕАТО

Банґкок. — Уряд Сіяму (Тайленду) заявив, що він аж до відклику не братиме участи в засіданнях Організації Південно - східнього військового пакту (СЕАТО), який має свою головну кватиру в столиці Сіяму. До СЕАТО належать ЗДА, Британія, Франція Австралія, Філіппіни, Сіям і Пакістан. Сіямські власті обурені на західні, союзні з ним, держави, що їх представники в Міжнародному Трибуналі у Гаазі голосували проти Сіяму у його спорі з Камбоджею за 1,000-річну буддійську святиню, що лежить на самому кордоні обох тих країн. Міжнародний Трибунал рішенням 9-х членів проти 3-х признав суверенність над тією святинею у користь Камбоджі, базуючи своє рішення на підставі мапи 1906 року, яку зладили тодішні французькі окупанти Камбоджі, що була членом Індокитаю, та Сіямом. Сіям вважає, що ЗДА винуваті в тому рішенні Міжнародного Трибуналу, бо справу Камбоджі заступав кол. державний секретар Дін Ачесон ніби за згодою през. Кеннеді. Американські кола вияснюють, що урядові кола ЗДА тут ні при чому, бо Камбоджа ще в 1959 року заанґажувала Діна Ачесона, який виконує приватну адвокатську практику, та що Дін Ачесон не є державним урядовцем. Сіям окупував був збройно ту святиню в 1954 році при розпаді Індокитаю.

● У Токіо 2.000 японських поліціянтів мали в минулу п'ятницю клопіт з поверх 1.000 комуністичними і пацифістичними студентами, які доконче хотіли вдертись до американської амбасади. Поліція широким колом обступила будинок амбасади і старалася не допустити до нього авантурників.

Франція не виречеться своїх амбіцій мати власну атомову зброю

Париж. — Французька преса широко зреферувала промову американського секретаря оборони Роберта МекНамари з суботи минулого тижня з гострим випадом проти французьких старань мати власну атомову зброю. МекНамара, промовляючи на закритті шкільного року в Мишиґенському університеті в Енн Арбор, хоч не назвав Франції за іменем, проте з дуже прозорим натяком на неї ствердив, що змагання деяких країн мати власну незалежну атомову зброю принесе більше шкоди, як користи. Французькі газети пригадують, що сам французький міністер закордонних справ Моріс Кув де Мурвіль в своїй промові в парляменті в минулу середу, отже за три дні перед виступом міністра, признав, що Франція усвідомлює, що її власна атомова зброя буде замалою ґарантією безпеки для Европи та що тут сплітаються три чинники — національний, европейський і американський. Водночас французька преса не залишає сумніву, що змагання до власної атомової зброї це не тільки персональна амбіція през. де Ґоля, але й що кожний його політичний наслідник також матиме ту саму ціль. Бо теза де Ґоля, що власна атомова зброя є необхідною передумовою для першорядного великодержавного статусу прийнялася вже в широкому французькому громадянстві і трудно буде будь-котрому французькому урядові відмовитись від неї.

Сирія хоче федеруватись з Єгиптом, але йому не довіряє

Дамаск. — Хоча сирійський уряд проголосив недавно, що буде старатися увійти в федераційний зв'язок з „братньою і дорогою" Об'єднаною Арабською Республікою, проте водночас сирійські власті загострили поліційні заходи, щоб не допустити до Сирії аґентів режиму президента названої Республіки, Ґамаля Абдель Насера. Сирійський міністер закордонних справ Абдель Саляам Océллі закинув сусідній арабській державі Ливанові, що Ливан став „центром антисирійської діяльности". Газети пояснюють, що в Ливані найбільшою свободою користують панарабські націоналісти, які вбачають в Нассері лідера всього арабського світу та по цій лінії ведуть свою пропаґанду, інтриґи й підривну роботу в усіх інших арабських країнах. Сирійська поліція збільшила контролю на кордоні з Ливаном. Водночас в самій Сирії зросли антиєгипетські настрої. Проти федерації з Об'єднаною Арабською Республікою заявляються не тільки всі правні й помірковані кола, які лякаються соціялістичних експериментів Нассера, але й соціял - демократи та комуністи, які ведуть аґітацію проти Нассера, як військового диктатора - демагога.

СИМВОЛ ОБОРОННОЇ РІШУЧОСТИ

Америка та деякі з її альянтів, для заманіфестування їхньої рішучости обороняти Південно - Східню Азію перед комуністичною агресією, вислали до Сіяму малі з'єднання своїх військ. На фото: сіямський король Фуміфоль, проходячи перед відділом висланого до Сіяму американської піхоти 27-го полку 25-ої піхотньої дивізії, привітав американських вояків як приятелів і оборонців сіямської волі і незалежности.

В АМЕРИЦІ

● На летунській базі Ванденберґ в Каліфорнії летунство випустило ще один сателіт з серії Дискавререрів. Летунство не подало подробиць про цей сателіт, здогадуються, що цей сателіт має досліджувати радіяцію в космічних просторах, випробовуючи одночасно різні інструменти, потрібні до наукових цілей.

● Найвищий Суд ЗДА вирішив, що не треба нової судової розправи, бо Окружний Апеляційний Суд ЗДА, згідно з каноном вирішив справу п'ятьох голливудських авторів кінових сценаріїв, коли відкинув їх апеляцію. Ці письменники Недрік Йонґ, Лестер Кол, Джан Лосон, Алберт Молц і Роберт Ричардс, домагалися відшкодування за те, що їх, як прокомуністів, не хочуть затруднювати кінові фірми.

● Товариство Дочки Американської Революції у Вайт Плейнс виступили проти Міської Ради за те, що вона рекомендувала школам в Дні Прапора вивісити поруч американського прапора також і прапор Об'єднаних Націй. „Ми складаємо привечення тільки американському прапорові, а не якомусь іншому" — заявляють Дочки Американської Революції.

● Федеральне Бюро Інвестиґацій повідомляє, що переведене слідство виявило, що катастрофу літака над стейтом Айова спричинив купець Томас Дж. Дуті, який купив був вибуховий матеріял, поки всів до літака. Він був забезпечений на дол. 275,000.

● Посадник міста Шикаґо Ричард Дж. Дейлі повідомив, що демократична організація зібрала більше як один мільйон підписів на петиціях, які домагаються, щоб Конґрес ухвалив урядовий законопроєкт про медичну опіку для старших в рамках соціяльного забезпечення. Ця акція продовжується.

● Бразилійський консулят в Ню Йорку повідомив, що промисловець Едвард М. Ґілберт, який втік до Бразилії, захопивши з собою дол. 1,953,000, дістав візу на один місяць.

У СВІТІ

● У Лондоні демонструючі протиатомові пацифісти заблокували дорогу прем'єрові МекМілленові, як він вертався автом з одної конференції до своєї підміської резиденції. За кермою була його дружина, яка встигла раптово загальмувати авто проти якого вибігли демонстранти. Поліція звільнила шлях та проводила авто, поки воно не виїхало з міста.

● Мілош Соляков, комуно-болгарський пілот, який „випадково" залетів над військові споруди НАТО в Південній Італії, де його схопили італійці, домагається приспішення суду, який має відбутись над ним, як комуністичним шпигуном. Він сидить у в'язниці в південно - італійському місті Барі.

● Західня Німеччина погодилась заплатити З'єдиненим Державам 75 мільйонів долярів на рахунок зобов'язань за доставу зброї від 1955 року. ЗДА доставили Західній Німеччині зброю вартости кругло один більйон долярів. За обопільною згодою, 75 мільйонів дол. німці заплатять Америці 30 червня 1963 року.

● Еспанський голова держави Франсіско Франко висловив велике невдоволення з способу звітування про еспанські відносини в закордонній пресі. Він твердить, що ті вістки здебільша фальшиві, зокрема щодо економічного стану країни. У зв'язку з цим кореспондентові „Кришчісн Саєнс Монітор" і „Шикаґо Трибюн" відмовлено продовжити його карту закордонного кореспондента в Еспанії, але дозволено йому далі жити там.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25 — Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Address: "SVOBODA," P.O. Box 346, Jersey City 3, N.J.

Америка і єдність Заходу

Державний секретар Дін Раск вилетів у минулий понеділок на 10 днів до 5-ох столиць Західньої Европи, властиво без ніякої негайної потреби. Насправді, нічого не сталося в останніх тижнях і днях, що примушувало б до такої подорожі. Адже в самий день його відлету він відбув ще одну розмову з совєтським амбасадором у Вашингтоні, Анатолієм Добриніним, у справі Берліну — з однаковим негативним вислідом, як усі такі попередні розмови. Проте, ціль, задля якої виїхав Раск, завжди актуальна й завжди найбільшої ваги. Він окреслив її сам у своїй заяві, як „дальша консолідація великого союзу (НАТО) і тісніше зіспоєння нас задля великих завдань у майбутньому".

Іншими словами, подорож Діна Раска стосується тієї єдности західнього світу, яка вимагає від усіх західніх державних мужів щораз нових зусиль. Державний секретар сам звернув увагу на те, що це було б помилкою утотожнювати „творчий фермент" всередині Північно - Атлантійського пакту (НАТО) з будь-якими політичними розбіжностями. Він ствердив, що в засадничих справах НАТО було і є одностайне, а коли є різниці думок між членами того могутнього західнього бльоку, то вони стосуються питань: що нове додати до того союзу, як його скріпити, як достосувати до нових потреб і обставин. Дін Раск сам назвав такі тепер актуальні справи, які є предметом дискусій між союзниками з Атлантійської спільноти: справа вступу Британії до економічного союзу шістьох західньоевропейських країн, Спільного Господарського Ринку, справа французьких амбіцій мати власну атомову зброю і справа скоординованої допомоги малорозвиненим країнам.

Очевидно, що в кожній із п'ятьох столиць, які відвідає Раск, поруч із спільними проблемами для всіх них — існують проблеми окремі. Для французького президента де Голя на першому місці стоять справи атомової зброї, яку він уважає за необхідну передумову для привернення Франції її великодержавницького престижу та рівнорядного із ЗДА і Британією голосу в усіх міжнародніх справах. Ясно, що найактуальнішою справою для Франції є тепер осягнення миру в Альжирі та ліквідація атентатів і державно - політичного заколоту, ширеного Таємною Військовою Організацією. Для Лондону найважливішою справою є переговори в Брюсселі у справі вступу до Спільного Господарського Ринку. Для Бонну немає більшої проблеми, як східньонімецький комуністичний боляк, як проблема об'єднання країни та ліквідація берлінського муру. Рим має тепер центро - лівий уряд і переводить націоналізацію в деяких ділянках промислу у спілці з лівими соціялістами, але вірно підтримує НАТО і не піддається совєтському шантажеві щодо виступу із Спільного Господарського Ринку. А в португальській столиці ледве чи можна буде проминати справу Анголі: Португалія невдоволена протиколоніяльним становищем Америки, але ледве чи відмовить Америці продовження договору в справі військової бази на Азорах.

Кожна з тих справ важлива, проте всі вони маловажні на тлі тієї великої проблеми, якою є спільність всього західнього світу в обличчі комуністичної загрози. Коли Дін Раск поїхав на 10 днів до Західньої Европи, то не тільки для того, щоб дебатувати ці окремі справи, а в першу чергу для того, щоб ще раз заманіфестувати безповоротний загин американського ізоляціонізму та твердий курс універсальної американської політики. У цій політиці, яка в практиці засновується на системі колективних пактів безпеки, на першому місці стоїть єдність держав атлантійського обширу. Подорож Діна Раска до 5-ох европейських столиць означає, що ЗДА не стоять „збоку", а є активним учасником, партнером і лідером того західнього світу, що його стрижнем є Західня Европа і Північна Америка.

Турботи польської еміґрації

В днях 15 і 16 червня ц. р. відбувся у Вашингтоні 6-ий з'їзд Головної Ради Конгресу Американської Польонії, установи, що відповідає засягом своєї діяльности і завданнями Українському Конґресовому Комітетові Америки. Цей з'їзд тривав два дні і був присвячений трьом справам, які від сучасну пору є основними проблемами польської еміґрації у ЗДА: польської мови, польської преси і допомоги ЗДА для Польщі.

Перші дві з названих проблем є джерелом важких і безуспішних турбот для провідних кіл польської еміґрації у вільному світі, зокрема у ЗДА. Колись дуже свідома національно й мовно польська еміґрація все більше асимілюється. Так званий „стан посідання" її звужується з кожним днем. Тому перший день з'їзду Головної Ради Конгресу Американської Польонії був присвячений справам польської мови, її вдержання і розвитку. В цих справах виголошено кільки доповідей, продискутовано висловлені в них ствердження й ухвалено низку резолюцій з конкретними пропозиціями. Головні з них — видавання польських шкільних підручників, широка акція за влаштування курсів навчання польської мови й уведення цієї мови в навчальні програми парафіяльних шкіл.

Зв'язана у поляків із справою мови також і критична в теперішній час ситуація польської преси, кількість якої у ЗДА постійно зменшується. Розглядові цієї ситуації була присвячена окрема сесія з'їзду. Яка важка й загрозлива ця ситуація можуть свідчити прийняті рішення, а саме — вимога створити окрему пресову комісію Польонії, до складу якої входили б видатні польські особистості — представники торговельного, промислового й політичного світу. Ця комісія мала б почати акцію за створення спеціяльного пресового фонду, призначеного на ратування польської преси.

Під час з'їзду і на бенкеті, що відбувся після з'їзду, багато уваги віддано актуальній тепер у Вашингтоні справі допомоги для Польщі. Головна Рада Конгресу Польонії, як і присутні на її нарадах представники Конгресу ЗДА, категорично засуджували наявні у Вашингтоні тенденції припинити економічну допомогу для комуністичних країн, передусім для Юґославії й Польщі, і вимагали продовжувати цю допомогу. Провідники Польонії і члени Конгресу ЗДА польського походження домагалися розрізнювання між комуністичним режимом та поневоленим польським народом і доводили, що припинення позичок і харчових достав для комуністичної Польщі може підірвати престиж ЗДА серед населення тієї країни і прискорити його комунізацію. Декто ж підкреслював недавні арґументи американських амбасадорів у Юґославії і Польщі, Кеннана і Кебота, що припинення допомоги для тих країн буде „дарунком" для совєтської дипломатії й ще більше узалежнить їх від Москви. Визнаючи, що зв'язані з цим проблеми дуже контроверсійні і що допомога, уділювана для Польщі чи Юґославії, дає також чималу користь комуністичним режимам і Москві, американські поляки стали на становищі, що все це є меншим лихом у порівнянні до шкоди, яку може спричинити припинення допомоги.

Проблеми, що ними займалася Головна Рада Польонії, доводять, що ситуація польської антикомуністичної еміґрації досить скомплікована. З одного боку, на внутрішньому відтинку, вона стоїть перед загрозою поступової асиміляції і втрати своїх надбань, а з другого поляки, вимагаючи американської допомоги для своїх земляків під комуністичним режимом, включаються в зовнішньополітичну акцію, яка подекуди може вийти на користь комуністичного режиму на їх батьківщині, скріплюючи цей режим економічно і політично.

М. Прокоп

ІНФЛЯЦІЯ СЛОВА

На початку червня ц. р. Республіканська партія проголосила „Декларацію республіканських принципів і політики". Цей документ має подвійний характер. З одного боку це офіційна критика адміністрації президента Кеннеді, а з другого — політична плятформа, з якою республіканці плянують іти до виборів цієї осени.

У декларації чимало критики й суґестій щодо сучасного внутрішнього становища в ЗДА, зокрема щодо економіки. Немає сумніву, що недавній провал на Воллстріті дає республіканцям чимало виборчої зброї проти демократичної адміністрації.

Для нас цікаві тут, зокрема, з'ясування, що їх роблять автори декларації в питанні закордонної політики Америки, точніше, в питанні їхнього ставлення до народів поза залізною заслоною. В тій частині Декларації говориться про те, що „світ не може постійно існувати напівкомуністичний і напіввільний", що Америка повинна декларувати „свободу для всіх народів", що треба починати „психологічну війну" і бити по внутрішніх слабостях комунізму.

Ствердження й вимоги, звичайно, шляхетні, і нічого не можна їм закинути, якби не те, що в сучасному світі люди критично сприймають навіть найбільш святочні заяви, і якби не те, що якраз із штабу Республіканської партії вийшло досі чимало подібних документів.

Заяви і дійсність

Справа в тому, що навряд чи щонебудь більше характеризує сучасні умови в світі, як тотальне знецінення вартости публічного слова. День-у-день державні мужі, політики, публіцисти, громадські діячі кидають тисячі шляхетних слів, за якими не стоїть ніякого змісту, складають величні декларації, про які наступного дня забувають, приймають зобов'язання, яких ніколи не думають виконувати.

У нашій добі мистцями у знецінюванні вартости слова стали вожді Совєтського Союзу. Слово, декларація, зобов'язання не тільки втратили у них звичайний зміст і вартість, — вони стали засобом обману. Позбавлення людини її природних громадянських прав вони звуть свободою, поневолення націй — їх визволенням і розквітом, ганебну совєтську конституцію — найбільш демократичною хартією прав народів та людини.

Але не можна сказати, щоб керівники західнього світу були завжди вільні від комуністів у цьому відношенні. Правда, в демократичних системах людина користає з громадянських прав, а колишні колонії Заходу здобули свою незалежність. Слово „свобода" тут звичайно означає справді свободу, а „незалежність" — незалежність. Але якщо йде про ставлення вільних народів до народів поза залізною заслоною, то тут також упродовж останніх десятиріч проголошено чимало блискучих декларацій, за якими не було змісту. Як розглядати, наприклад, Атлантійську хартію, найбільш урочистий ідейний документ західніх альянтів в часі другої світової війни, коли їхні автори не думали зовсім застосовувати її принципів до народів Совєтського Союзу, а пізніше і до його сателітів? Хіба в повоєнному часі не складено подібних заяв, що, на ділі, не мали серйозного значення?

Тому й згадана вище Декларація Республіканської партії викликає немало скептицизму. До того ще якраз ця партія відома в останніх десятьох роках з того, що вона була завжди щедрою на обіцянки у відношенні до поневолених Москвою народів. Вони почалися відомою політикою „визволення", що її далі зреформовано на „мирне визволення"; „з евертання хвилі комунізму" з тим, щоб вкінці стати на позиціях — „мирного співіснування".

Чи це є обвинувачення на адресу Республіканської партії? Ні, бо чимало подібного можна б було сказати й про американських демократів. І взагалі це не є обвинувачення на адресу американської закордонної політики. Ці ствердження зроблені тут для того, щоб усвідомити, що:

а) публічні декларації, роблені американськими партіями чи їх діячами про поневолені Москвою народи, у великій більшості не віддзеркалюють закордонної політики Державного Департаменту, а часто з нею розбігаються;

б) настанови американської закордонної політики формують кожночасні її керівники згідно з їхнім розумінням, що відповідає державним інтересам Америки;

в) факт, що при владі є одна або друга партія, не має серйозного впливу на принципи закордонної політики Америки.

Наша сила — насамперед у нас самих

В таких умовах постає питання:

Яке значення мають — якщо взагалі мають — для України і інших поневолених народів декларації, подібні до тієї, що про неї тут говоримо?

Які фактори, крім американських національних інтересів, можуть мати вплив на формування закордонної політики ЗДА у відношенні до народів поза залізною заслоною?

Відповідь на ці питання проста:

Наш скептицизм щодо щедрих заяв і обіцянок Заходу ніяк не означає, що в загальному балансі сил, які впливають на визвольну боротьбу українського народу, вони не мають значення. Не можна забувати, що кожне слово, сказане вільними народами в обороні прав України, викликає гостру реакцію в Совєтському Союзі, підносить мораль українського народу, додає йому сили в боротьбі. Тому ми заінтересовані в тому, щоб про нас говорили якнайбільше. Але справа в тому, щоб українська еміґрація навчилася сприймати такі заяви критично, щоб уміла відрізняти в них зерно від полови, щоб сама мимими ними не задоволювалась, щоб, крім виявів симпатії і заохоти для українського народу, вимагала від вільних народів конкретних потягнень, які можуть в сучасному становищі стати для нього реальною допомогою.

Якщо в будь-яких деклараціях, пресі, документах чи в літературі появляється слово „Україна", це в першу чергу результат того, що українська нація, як жива істота, існує. Без її аспірацій і боротьби, без її питомої ваги, без її культури, економіки, мистецтва, виступів перед стороннім світом і, очевидно, без дії еміґрації про українців не говорили б і стільки, скільки говорять сьогодні.

З'ЇЗД НІМЕЦЬКОЇ СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТІЇ

Кельн. — 29-го травня ц. р. закінчився тут з'їзд Німецької Соціял - Демократичної Партії, що почала свої наради 24 травня. Кельн знаходиться недалеко від Бонну, теперішньої столиці Німецької Федеративної Республіки. Партійний з'їзд у такому великому місті привабив більше газет, журналістів і обсерваторів, ніж це могло бути в якомунебудь іншому місті. Німецька соціял - демократія — це найстарша політична організація серед теперішніх німецьких партій. Уже в 1864-му році створено в Німеччині Загальний Робітничий Союз, під проводом Фердинанда Ляссаля, і це був зародок пізнішої могутньої Соціял - Демократичної Партії.

Століття не минуло без сліду в історії німецької соціял-демократії. Заснована була ця партія як організація одної кляси — робітництва, що — за теоретичними передбаченнями — мала згодом стати більшістю в народі і послідовно перебрати владу в державі. Ця Марксова теорія не справдилася. Уже напринкінці 19-го століття Едвард Бернштайн, приятель Михайла Драгоманова, доказав, що середня кляса, яка знаходиться між великим капіталом і робітництвом, не зникає, що пролетаризація суспільства не іде тим шляхом, що його передбачав Маркс.

Ще перед першою світовою війною в німецькій соціял-демократії переміг „ревізіонізм" Бернштайна: мрії про „другий день соціяльної революції" пішли в забуття. Соціяльні реформи стали завданням соціял - демократії. Німецька соціял - демократія зосталася вірна ідеї демократичних реформ і після упадку монархії в 1918-му році. Ця партія стала головною підпорою демократичного режиму в Ваймарській Республіці. Недарма большевицька Москва, коли ширила свій бойовий клич — „соціял - демократія — головний ворог", — мала на увазі в першу чергу соціял - демократію Німеччини.

Не зійшла ця партія із свого шляху і після другої світової війни, коли в цілому світі ширилися симпатії до комунізму. На всі пропозиції комуністів до соціял - демократії творити „єдину пролетарську партію" німецькі соціялісти дали рішучу відмову.

В Німецькій Федеративній Республіці, створеній після другої світової війни, відбувся суспільно - господарський процес, внаслідок якого широкі маси досягнули певного добробуту. Шириться „депролетаризація" робітництва: воно своїм рівнем життя і світовідчуванням наближається до „середньої кляси". За останніми статистичними відомостями, робітники в Західній Німеччині творять 24% усіх власників акцій промислових підприємств цієї країни.

В цих обставинах німецька соціял - демократія, коли вона не хоче вічно лишатися в опозиції, мусить шукати інших шляхів до влади. Тому вже в новій програмі, прийнятій у Годесбергу 1960-го року, німецька соціял - демократія заявила, що вона заступає інтереси не тільки робітників, але й всенародні. Це — місток для здобуття голосів людей середньої кляси, які „втомилися" довгим перебуванням при владі християнської демократії на чолі з Аденауером, і хочуть зміни.

Тепер, на з'їзді в Кельні, соціял - демократи пішли далі. В промовах на з'їзді провідники партії стверджували, що соціял-демократам до більшости в парляменті бракує тільки 65 мандатів. Значучи великі розбіжності в партії Аденауера, як у політиці внутрішній, так і закордонній, соціял - демократи сподіваються, що після відходу Аденауера „на відпочинок", у його партії знайдеться більшість для створення коаліційного уряду з соціял - демократами. Соціял - демократи вважають християнську демократію за партію ближчу до себе, ніж Вільну Демократичну Партію (лібералів), яка в Німеччині виступає виразно в інтересах магнатів капіталу.

Відомо, яку велику ролю в Німеччині грає закордонна політика. Свого часу Аденауер у виборчій агітації міг проголошувати, що за його політикою стоїть президент великої Американської Республіки — Айзенгавер. Тепер ситуація змінилась, і соціял - демократичний кандидат на прем'єра, В. Брандт, міг підкреслити в своїй промові на партійному з'їзді, що соціял - демократія перебуває в ліпших відносинах з політикою американського президента, ніж уряд Аденауера.

Знавши Аденауера, як незламного противника коаліції з соціял - демократією, з'їзд учинив делікатний, але виразний „політичний похорон" старому канцлерові. Голова Соціял - Демократичної Партії Оллєнгауер, натякаючи на похилий вік Аденауера, пропонував провести „якнайскорше по-людському пристойну, але політично конечну зміну в проводі уряду республіки".

„Козирним тузом" соціял-демократів лишається й надалі ще молодий віком і повний енергії посадник Західнього Берліну Віллі Брандт. Своїм оптимізмом, ораторським талантом і організаційним хистом Брандт уміє вплинути на німецьких громадян. З'їзд, на знак довір'я до Брандта, поставив його на найвищий щабель партійної ієрархії: його обрано на заступника голови партії. Головою лишається Еріх Оллєнгауер, а другим заступником вибрано Герберта Венера. Венера уважають за „архітекта нового курсу" політики німецької соціял - демократії. Але при виборах він одержав менше голосів, як Віллі Брандт.

Viator

ВИБОРИ В ЗДА І КАНАДІ

В минулий понеділок відбулися в Канаді вибори до парляменту. Їхній вислід: консерватисти здобули 118, лібералі 96, Нова Демократична партія 19 і Партія Соціяльного Кредиту 30.

З нагоди цих виборів цікаво буде приглянутися їхній структурі, зовсім інакшій від тієї, яка зобов'язує в ЗДА.

Всенародні вибори в ЗДА характеризує те, що вони, так би мовити, подвійні. Це „правибори" і фактичні вибори до Конгресу і Сенату. Час поміж одними й другими виборами доволі довгий, в деяких стейтах майже півроку. В Канаді не так: через два місяці після розв'язання парляменту наступають вибори. Обидві великі канадійські партії невдоволені таким довгим речінцем поміж розв'язанням парляменту та виборами. Для політичних партій в Канаді навіть двомісячна передвиборча баталія надто довга.

У ЗДА поміж президентськими виборами та інавгурацією нового президента існує законом приписана двомісячна перерва. В Канаді керівник державного корабля, прем'єр, перебирає урядування від десятьох днів до двох тижнів найдалі. У ЗДА, під час виборів і після них, бувають різні процедуральні або й технічні труднощі, зв'язані з обчислюванням голосів, також у зв'язку з партійними надуживаннями на місцях. Так було в недавніх президентських виборах на терені Шікаго. В Канаді це є річ неможлива. Просто тому, що канадійську виборчу машинерію контролює дуже сткло велике невтральне, аполітичне агентство з осідком у столиці, Оттаві. Ця понадпартійна інституція офіційного характеру друкує всі бальоти, ділить їх на місцях, пильнує порядку під час виборів, навіть обчислює голоси.

Звичайно, такий контрольований невтральними чинниками виборчий процес коштує дорого: один виборець — один доляр. Тож цьогорічні вибори в Канаді обійшлися державній скарбниці коло десятьох мільйонів долярів, бо число управнених до голосування становило 9,800,000. Якби таку виборчу процедуру перенести на американський ґрунт, то президентські вибори в ЗДА коштували б державній скарбниці 65 мільйонів долярів.

На терені ЗДА кандидат на репрезентанта до Конгресу мусить обов'язково бути мешканцем своєї конґресової округи. В Канаді кандидат до парляменту в Оттаві зовсім не мусить бути мешканцем даної виборчої округи.

В Канаді партія, яка вибере найбільше послів до парляменту, вибирає свого прем'єра. Таким чином впродовж одного дня стає відомим, хто виграв, а хто програв парляментарні вибори.

Під час виборів канадійські політичні партії виявляють більшу здисциплінованість, як політичні партії ЗДА. Головна кватира даної політичної партії в Канаді твердо тримає в руках сотки й тисячі своїх партійних „босів" на місцях. У ЗДА, як знаємо, зовсім не так.

І ще одна велика різниця в державній і партійній схемі в обидвох державах. Як знаємо, протягом восьми років президентури Двайта Айзенгавера, шість років „правила" Конгресом Демократична більшість. Труменові чотири роки зв'язував руки республіканський Конгрес. Такий стан іноді погано відбивається на адміністрації у Вашингтоні.

В Канаді ані сліду такої законної аномалії. Там домінуюча партія вибирає прем'єра, тобто кожночасні парляментарні вибори мусять дати її державному керівникові поважну більшість в парляменті.

Якщо урядова партія втратить підтримку в народі, або прем'єр дістане вотум недовір'я в парляментарному голосуванні, тоді він негайно розв'язує парлямент і розписує нові вибори. Якщо протягом 5-ьох років не відбудеться нових виборів, за канадійським законом парлямент автоматично розв'язується. Іншими словами, довше, аніж п'ять років, не можуть залишатися при владі прем'єр - міністер та його уряд.

У Канаді заборонено використовувати радіо і телевізію для передвиборчої кампанії протягом двох днів перед виборами і в дні виборів.

Як бачимо, техніка виборів у Канаді зовсім інакша, як у ЗДА. Деякі форми виборчої процедури в Канаді подобаються американцям, і їх вони хотіли б мати у себе. Інші приписи виборчого права видаються американцям дивними. Як би там не було, кожночасні парляментарні вибори в Канаді викликають велике зацікавлення у ЗДА. Це ж бо найближчий нам сусід, з яким живемо межа в межу на просторі трьох тисяч зовсім неуфортифікованих миль.

І. Л.

С. Рицдик

ТАК, ЯК БУЛО

(7)

До цього в деякій мірі спричинилася ще одна старша пані, учителька, що оповіла мені про один цікавий випадок летаргічного сну. Цим сном заснула була дуже близька їй людина, що потім інформувала її про все.

— Цей випадок, — сказала вона, попереджуючи своє оповідання, — може пояснити деякі особливості поведінки і машиніста Ягорлицького.

— Звичайна річ, — додала вона по хвилі, — що летаргічний сон впливає на психологію людини, як кожна подія, що відбувається на границі між життям і смертю. Цього не можна заперечити. Але може ще більше на ту психологію впливають довколишні люди. Як не всі, то більшість із них дивиться на людину, що перебула летаргію, як на надвереджену, попсовану і навіть непевну. Особливо забобонні люди, схильні до всякого марновірства. А таких є більше, ніж ми думаємо.

По цім слові вона підійшла до свого письмового столика, взяла альбом, розкрила його, перекинула кілька листків і витягла листочок пожовклого від часу газетного паперу.

— Ось тут невеличкий віршик. Тепер не читайте, а прочитаєте його аж удома, на дозвіллі і насамоті. Бо поезії тільки так треба читати. І читайте очима, а не на голос, бо голос дуже часто профанує найбільшу красу. Прочитайте, продумайте, запам'ятайте перше враження, а потім, будь ласка, принесіть мені цей листочок назад. Якщо буде вам цікаво, то постарайтеся вияснити, чи це еманація правдивого почуття, чи тільки поетична реторика. Цей вірш відограв велику ролю в тій історії, що я хочу вам оповісти, і заразом добре ілюструє, як люди ставляться до тих, що були колись хворі на летаргію.

Справа зацікавила мене. Я поспішив додому і там зараз же з великою уважністю прочитав того вірша. Ніякого напруження думки він не викликав. Це була традиційна поезійка в народному стилі. А самий листок був вирізаний з газетки „Уманское Слово", чи „Уманскій Листок", чи щось подібне до цього. Газетка видавалася московською мовою, але вірш був написаний по-українському. Подаю його з пам'яті, доповнивши своїми словами те, що забулося. Ось він:

Волошки

На волошки сині,
На волошки в житі
Щебети пташині
З ясної блакиті
Дрібно-срібно впали
Щебети-цимбали!

А тебе немає . . .
Ні тебе, ні чутки.

Був я в зелен-гаї, —
Тільки жаль і смутки . . .
Наслухав я в лузі,
У розмай-галузі
Шелести кленові,
Шуми яворові:

Хтів почути знову
Голос твій і мову.
Не почув удруге,
Лиш набувся туги.
А високо в небі
В сонянній блакиті
Щебети про тебе
И про волошки в житі.

Автором цього вірша був якийсь випадковий гість на Парнасі. А сам вірш, як бачимо, говорить про тугу за милою, а ця туга прикрашена візерунками з народної пісні, що давно вже вийшли з моди. Я вже не пам'ятаю, яке враження справив цей твір на мене і що я сказав пані вчительці.

А вона оповіла мені таке:

— Дівчина, що про неї співається в цій пісні, називалася Волошкою, хоч її хресне ім'я було Маруся. Але так її не кликали. Мала дуже сині очі. Була єдиною дитиною в батьків. Як казали, була гарна, але й пещена та вередлива. А коли стала на порі, то не було для неї жениха в Гумані. Перекидала ними, як старий чернець чотками. Хлопці дуріли за нею, а один із них, автор цієї пісні, ходив за нею, мов очманілий, і був, як то кажуть, сам не свій. Тільки Волошка ані чути про нього не хотіла. Кінець-кінцем їй сподобався якийсь інший парубок, і вона заручилася з ним.

І ось одного дня після того сталася така оказія. Десь там зібрався гурток хлопців, і хтось із них під час балачки сказав якесь нечемне слово про Волошку. Автор цього вірша відразу зареагував, заступившись за неї, хоч там був і її наречений. Тільки той мовчав. Слово дало слово, розпочалася сварка, за сваркою прийшла бійка. Скінчилося на тому, що бідному хлопцеві зламали кілька ребер, і його треба було відвезти до лікарні.

Лежачи в лікарні, хлопець склав цю пісню і послав до газети, де її й надрукували. Всі люди читали її й жаліли бідного хлопця, бо всі знали, що з ним сталося і чому попав до лікарні. Тільки Волошка нічого не знала. Їй оповіли. І коли дізналася про подію та її наслідки, то відразу все змінилося. Свого нареченого відкинула, бо став їй осоружним, а всім своїм серцем привернулася до того, що став в її обороні. Відвідала хворого в лікарні й подякувала йому за оборону її чести, а за другим чи третім разом призналася, що дуже жалує, що була до нього неуважна і в свій час не оцінила його щирого відношення до неї. Не треба багато казати чим це скінчилося. Між ними прийшло до великого кохання. Під впливом цього кохання хлопець швидше одужав, а скоро за цим вони вирішили побратися і навіть призначили день весілля.

І ось сталася друга подія.

Перед самим весіллям у п'ятницю Волошка цілий день бігала по крамницях, купуючи що було чи не було потрібне, і сильно втомилася. Коли ж нарешті востаннє прийшла додому, то впала на канапу і . . . вже більше не встала. Заснула летаргічним сном. Що не робили, не могли добудитися. Доктори визнали, що померла, а від чого, не могли сказати.

Коли нещасний жених довідався, що його Волошка вмерла, то трохи не збожеволів. Два дні, не відходячи, ридав над нею, над її останками, вдивлявся в її обличчя, говорив до неї, молив її встати . . . І вона все це чула, тільки не могла подати ані найменшого знаку. Вона сама не знала, що це летаргія, і думала, що це смерть. І при цьому переконалась, що вмирає тільки тіло, а душа ні...

Четвертий Науковий З'їзд Українських Лікарів ЗДА й Канади в Дітройті

З зацікавленням слідкувала українська громадськість в Дітройті за перебігом 4-го Наукового З'їзду українських лікарів ЗДА й Канади, який відбувся в суботу 26 і в неділю 27 травня в просторих приміщеннях готелю Стетлер-Гилтон в Дітройті. Дванадцятий рік діяльности Українського Лікарського Т-ва Північної Америки, яке влаштувало згаданий З'їзд, відмічено 4-им Науковим З'їздом, який був переглядом дотеперішньої праці й досягнень Лікарського Т-ва.

На основі праць З'їзду стверджуємо постепенний ріст і скріплення цієї нашої української станової організації. Відкриття З'їзду довершив д-р Павло Джуль, голова Відділу УЛТПА на стейт Мишиген. Він привітав приявних на залі українських лікарів, численних гостей та представників української преси. Після відкриття З'їзду виголосив промову голова УЛТПА д-р Ростислав Сочинський, який вказав на етапи праці Т-ва, на його досягнення і майбутні завдання. По промові голови Т-ва наступив вибір предсідника З'їзду в особі д-ра Мирослава Сіминовича з Шикаґа, провідників наукових Секцій та секретарів. Опісля привітав З'їзд від Американського Лікарського Т-ва д-р Ролс Купер. По промові д-ра Купера, секретар Т-ва д-р Іван Дутко відчитав численні привіти, які наспіли на З'їзд. На науковій сесії, яку продовжувано по полудні у двох секціях, виголошено 14 наукових доповідей, які подавали перегляд сучасних надбань і проблем модерної медицини. Оцінкою згаданих рефератів, які напевно появляться друком, займуться наші лікарі, однак з нашого боку підкреслюємо високий рівень рефератів і доповідей та великий вклад наших лікарів до розвитку сучасної медицини.

Після закінчення наукової Сесії та відбутої ділової конференції лікарів, учасники З'їзду зібралися на інтересну гутірку при коктейлі, а о год. 7.30 взяли участь у бенкеті влаштованім для лікарів, їх родин і численних гостей. Керівництво бенкетом лежало в руках голови Відділу УЛТПА на стейт Мишиґен д-ра Павла Джуля та секретаря Т-ва д-ра Івана Дутка. Парох української католицької церкви Н. З. в Гемтремку о. монс. д-р Степен В. Кнап розпочав бенкет зворушливою молитвою, а після вечері керівник бенкету д-р Джуль покликав до слова голову УЛТПА д-ра Р. Сочинського, дра Р. Осінчука, д-ра Т. Лапичака, редактора українського Лікарського Вісника та мецената д-ра Панчука. Згадані бесідники вказували на етапи розвитку УЛТПА, яке нараховує коло 500 членів та на дальші завдання лікарської організації. В промовах особливо підкреслено важливість появи Українського Лікарського Вісника, — единого українського незалежного лікарського часопису у світі. Привіти для З'їзду передали редактор Душник від Централі УККА та редактор М. Бажанський від Метрополітального Відділу УККА в Дітройті. Окрему пошану висловлено приявній на залі відомій лікарці й письменниці д-р Софії Парфанович. Бенкет закінчено молитвою, яку виголосив митрофорний протоієрей о. Микола Лляцук, парох української катедральної православної церкви в Дітройті.

Репрезентаційний Баль З'їзду відбувся о год. 9.30 вечора в просторій залі, Вейн Рум, готелю Стетлер Гилтон, в якому взяли участь учасники З'їзду з родинами і запрошені гості в числі 580. Баль лікарів залишиться надовго в пам'яті української спільноти в Дітройті як один з найкращих українських балів у нашому місті. Прегарна забава і мила зустріч зі знайомими з різних місцевостей ЗДА і Канади продовжувалась до пізньої ночі.

Крім бенкету й балю відбулася в суботу 26 травня Товариська Зустріч дружин членів лікарських товариств і гостей, на якій виголошено доповідь про жіночі моди, була також програма для дітей. Водночас тут. Відділ УЛТПА зорганізував оглядини міста для дружин лікарів, їхніх дітей і гостей, оглядини культурних осередків м. Дітройту, відвідини мешканевої дільниці Ґрос Пойнт та маєтків Форда і Даджа.

В неділю 27 травня відбулися о год. 10-ій ранку Богослуження в українських церквах, спільна прогулянка для учасників З'їзду, а о год. 2:30 по полудні сесія популярно-медичних доповідей для громадянства в Міжнароднім Інституті Дітройту. Доповіді виголосили: д-р Роман Осінчук „Проблеми старости", д-р Тома Лапичак „Лікар-пацієнт-громадянство", д-р Іван Мосійчук „Радіоактивність та її вплив на людський організм" та д-р Микола Грушкевич „Недоліки модерної відживи". Доповіді викликали живе зацікавлення публіки, яке виявилося в численних запитах і увагах до тем доповідей. Сесією проводив д-р Володимир Прокопович.

Популярною лікарською сесією закінчено IV-ий Науковий З'їзд українських лікарів ЗДА й Канади, який викликав зацікавлення в нашому місті не тільки серед українців, але також серед чужинців. Підготовкою до З'їзду зайнявся Відділ УЛТПА на стейт Мишиґен під керівництвом голови Т-ва д-ра П. Джуля і секретаря д-ра Т. Дутка та при співпраці членів Т-ва, які вложили багато праці в організацію З'їзду та причинилися до його повного успіху. Господарі З'їзду створили на З'їзді милу атмосферу ввічливости супроти всіх. Особливо слід підкреслити, що організатори З'їзду віддали належну увагу представникам української преси.

Ол. Марітчак

Свято Матері в Ню Йорку

Парафіяльна Рада Свято-Троїцької Катедри УАПЦ при 359 Брум вул. в Ню Йорку у „Свободі" запрошувала українців міста Ню Йорку й околиці прибути зі своїми дітьми в неділю 27-го травня на „Свято Матері", що відбулося в церковній залі зразу ж після Служби Божої та панахиди за спокій душі сл. п. Симона Петлюри.

Це свято влаштували діти „Парафіяльної Недільної Школи", під мистецьким керівництвом своєї вчительки пані Валентини Якимчук. Різноманітна й змістовна суто українська програма і вщерть заповнена заля свідчили про велике зацікавлення дітей. Це ж діти влаштували його для дорогих Матусь, своїх і всіх, що будуть на цьому святі. Це ж вони, 30 дівчаток і хлопчиків, довго й старанно готувалися до нього.

Кожний з тих 30-ти малих і найменших „артистів" свою підготовку і виступ на тому Святі Матері рідною мовою і в національних строях на чужині напевно запам'ятає на все життя. І ніколи не забуде його та своїх хвилювань на тому святі.

Голова Парафіяльної Ради — п. Дмитро Олійник закликав усіх присутніх у своїй промові, відкриваючи Свято Матері: „І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь", Пан Дмитро Олійник відзначив ,що в поневоленій Україні наш народ не має свого Свята Матері, хоч побожний і високоморальний український народ споконвіку має культ пошани Божої Матері, Покровительки нашого народу і його славних запорізьких козаків, і культ української Матері, з її безмежною любов'ю до своїх дітей.

Учителька школи В. Якимчук — головний організатор, душа і мистецький керівник Свята Матері, — у своєму слові відзначила історичну ролю української Матері. Вона пригадала, як українська Мати віками героїчно боролася і витримувала страшний гніт і насильства ворогів-окупантів. Ця Мати-страдниця і не одного з присутніх у цій залі, умиваючись сльозами, благословляла своєю тремтючою рукою тікати в світ - заочі від смертельного ворога України — московського окупанта.

Пані Якимчук сказала, що вона з дітьми старалася, щоб програма була якнайкраща.

Всі малі і найменші виконавці показали себе дуже добрими учнями своєї учительки, наполеглива праця якої увінчалася повним успіхом. Цьому сприяли також і батьки, що приносили своїх дітей на проби, та подбали про національні убрання для дітей.

За браком місця доводиться тут із усіх чудових малих і найменших артистів відзначити здібну конечку учительки Мартусю, яка майстерно виконувала танки і деклямації, та п'ятирічного „козака", Петруся Гнатюка, який деклямує вірші від 2-3 років життя. А на цьому святі він так полонив усіх своєю відважною деклямацією віршика „Люба Мати", що його бурхливими оплесками примусили оказати ще один віршик!

Але він має і поважного конкурента такого ж віку в особі В. Валіска, який не менш зворушливо прочитав віршика „У садочку". А трошки вищий і старший за них віком, але вже з виглядом поважного „професора" в окулярах, і знаний всіма ретельний прислужник у церкві, В. Олійник, — мило і зворушливо прочитав віршика „Клопіт".

А всі понад 30 дітей прегарно виконували свої завдання, супроводжувані дотепними поясненнями й жартами конферансьє п. Якимчук.

Настоятель о. прот. Ю. Сікорський від імени присутніх щиро подякував п. В. Якимчук за її цінну працю, відзначаючи, що вона Богом даний їй талант не закопала в землю, а свою всебічну обдарованість із зразковою посвятою виявляє в праці учительки недільної парафіяльної школи, за яку її відзначив і митр. Ніканор почесною грамотою.

Добровільні пожертви присутніх на святі діти урочисто вручили на потреби церкви голові Парафіяльної Ради і голові Сестрицтва. А самі артисти після фотографування їх, — смакували заслужено зароблені солодощі на чайному прийнятті, влаштованому спеціяльно для них дбайливими і вдячними сестрицями.

С. П.

З життя Гемпстедської громади, Н. Й.

Гемпстедська громада, хоч не зараховується до великих скупчень в околиці Ню Йорку, то все таки своєю працею і активністю вибивається на передове місце на т. зв. Лонг Айленді. Взаємна і вирозуміла співпраця місцевих товариств і організацій причиняється до успіхів.

Фестиваль української культури. До замітних і вдалих імпрез нашої громади останнього часу треба зачислити величавий фестиваль української культури, уладжений українською католицькою парохією св. Володимира. Традиційний щодворічний фестиваль показу української культури й мистецтва стягнув і цього року до великої, модерної авдиторії Юніон дейл-гай-скул понад тисячу глядачів, між ними велику скількість американських гостей з сусідніх американських парохій з своїми парохами у проводі.

Дві танцювальні групи при суботній парохіяльній школі українознавства — а це група пластунів і пластунок під проводом проф. Р. Петріни й друга група під проводом пані Е. Осеченко, разом понад 80 осіб - танцюристів, пописувалися на сцені своїми народними танцями та мальовничими національними строями. Парохіяльний хор під проводом п. С. Марусевича вивів прекрасний монтаж пісень і сценок гуляння української молоді на рідних землях, а Юрій Сваричевський, учень Музичного Інституту відіграв декілька музичних творів на фортепіяні. Всі ці виступи завершував своїми баритоновими солями артист Михайло Робертс. У вестибюлі школи влаштовано виставку українських мистецьких виробів: різьб, вишивок, кераміки, писанок. Пречинний реферат про українську культуру та її місце й ролю в американському культурному житті виголосив знавець української культури американський вчений проф. Менінг. Успіх імпрези треба, крім виконавців, в першій мірі завдячити Католицькому Клюбові, парохії, що під проводом о. пароха С. Квартучі вложив дуже багато праці, щоб її належно приготовити.

Хор „Гомін України". Другою імпрезою, вже товариського характеру, був перший баль недавно зорганізованого на нашому терені чоловічого хору „Гомін України", який під проводом свого невтрудженого дириґента п. Ю. Гураля гарно розвивається. На тому балі хор виступив з вдалою короткою мистецькою програмою. Побажати б хорові тільки, щоб йому вдалося дістати у свої ряди тих співаків, головно молодих з нашого терену, які доповнили б його склад та помогли б хорові рости й розвиватися для добра громади.

Відділ „Самопомочі". 9-го травня ц. р. відбулися Загальні Збори Відділу „Самопоміч". Це товариство, майже неактивне на нашому терені дотепер, вибрало нову Управу, яка дає запоруку зактивізування товариства та його праці, якої так багато на нашому терені. До нової Управи увійшли: голова: А. Копистянський, заступник: В. Піщимуха, касир: В. Захарія, писар: М. Рій. Провірна Комісія: П. Стецюк, Ю. Маланчук і В. Герула. Тов. Суд: М. Курчак, І. Лотоцький, Я. Курчак. Делеґатом від Централі „Самопоміч" з Ню Йорку був п. П. Бакович, який поділився з приявними цінними інформаціями про працю та осяги тієї організації та подав ряд практичних порад.

„День Матері". День Матері відзначили діти школи українознавства української католицької парохії св. Володимира 20 травня гарним концертом під проводом своїх учительок: п-ні Зарицької і панни Сваричевської Хр. Після короткого вступного слова о. пароха С. Квартуччі, діти відрецитували спільно „Молитву до нашої спільної Матері - Пречистої Діви". На дальшу програму складалися виступи: наймолодшого учня тієї школи Богдана Курчака: деклямація „Люблю Маму". та спільна деклямація „Нашій Мамі", в якій брали участь: Ліда Копистянська, Юрій Захарія, Ігор Шпачинський, Ярослав Курчак і М. Генда. Опісля діти відіграли гарно сценку „Ангел на землі", в якій брали участь: О. Пиш, О. Ільницька, Б. Плетеницький, В. Дацко, С. Кохановська, Б. Пекар, Хр. Ломага, І. Кулинич.

Реферат „Три Матері" виголосила п-і Ольга Курчак. Свято закінчив о. парох Квартучі коротким словом.

М. Курчак

ГОЛОВНА УПРАВА
ОБ'ЄДНАННЯ був. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ
з глибоким жалем повідомляє,
що в понеділок, 18-го червня 1962 року
у Ню Йорку, на 66-му році життя,
помер несподівано

✝

інж. Михайло КУРАХ

кол. підполковник артилерії Корпусу Січових Стрільців в Армії УНР., секретар Управи Відділу ОбВУА в Клівленді, Огайо, видатний історик українських Визвольних Змагань та громадський діяч.

ПАНАХИДИ — відбудуться в СЕРЕДУ, 20-го і ЧЕТВЕР, 21-го ЧЕРВНЯ 1962 року, в год. 8:00 веч., в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН — в П'ЯТНИЦЮ, 22-го ЧЕРВНЯ 1962 року, в год. 9:30 ранку, з церкви св. Юра, при 7-ій вул., в Ню Йорку, на цвинтар "Gate to Haven", біля Вонкеру.

ГОЛОВНА УПРАВА ОбВУА

ГОЛОВНА УПРАВА
ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ в ЗДА
з сумом повідомляє
про несподівану смерть свого Секретаря,
полковника Армії Української Народньої Республіки

✝

Інженера Михайла КУРАХА

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ГОЛОВНА УПРАВА
ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ У.Н.Р.
в ЗДА.

ПЛАСТОВІ СТАНИЦІ в НЮ ЙОРКУ
ЗГОЛОШЕННЯ
— на —
Літні Пластові Табори
в ІСТ ЧЕТГЕМ
для:
1. НОВАЧОК, ЮНАЧОК та ПІДТАБОРИ НОВАКІВ (30-го червня — 28-го липня);
2. НОВАКІВ, ЮНАКІВ та ПІДТАБОРИ НОВАЧОК (28-го липня — 25-го серпня);
приймається
у ПЛАСТОВІЙ СТАНИЦІ — 144 2nd Ave., New York
у П'ЯТНИЦІ — 22-го ЧЕРВНЯ, 13-го і 20-го ЛИПНЯ — від год. 7:00-8:00 вечора,
та в СУБОТИ — 23-го ЧЕРВНЯ, 14-го і 21-го ЛИПНЯ — від год. 12:00-3:00 по полудні.
ОПЛАТА:
за 1 тиждень побуту в таборі виносить $20.00 і $5.00 вписове.
СТАНИЧНА СТАРШИНА в НЮ ЙОРКУ

Увага! НЮ ЙОРК і ОКОЛИЦЯ! Увага!
В п'ятницю, 22-го червня 1962 р.
в год. 8:00 вечором
в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ
140-142 Друга Евеню (між 8 і 9 вулицями)
у НЮ ЙОРКУ
ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНСоюзу
міста НЮ ЙОРКУ й ОКОЛИЦІ,
до участи в яких запрошені Урядовці і Представники Відділів чч.:
4, 5, 6, 8, 19, 46, 66, 69, 117, 129, 130, 158, 160, 184, 194, 198, 200, 203, 204, 210, 211, 256, 267, 293, 298, 310, 325, 327, 361, 389, 393, 433, 435, 450, 455, 457, 485, 489.

НА ПОРЯДКУ НАРАД СПРАВИ:
1. Звіт Конвенційного Комітету
2. Обговорення 25-ої Конвенції УНСоюзу
3. Програма літньої праці
4. Організаційні справи.

Ці Збори є останніми перед вакаціями. Наступні Збори відбудуться аж осінню. Тому закликаємо Представників всіх Відділів, а зокрема Секретарів та всіх конвенційних Делеґатів взяти в них обов'язкову участь.

ГОСТЯМ РАДІ!
У Зборах візьмуть участь ЧЛЕНИ ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УНСоюзу.

ЗА УПРАВУ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ:
І. ФЛИС, голова — В. НИКИФОРУК, секретар

ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ АМЕРИКИ й КАНАДИ
— влаштовують —
в неділю, 8-го липня 1962 — в Клівленді, Огайо
на ПЛОЩІ при
PLEASANT VALLEY & HOERTZ RD.
XIII. ЗУСТРІЧ — ЗДВИГ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ
НАЦІОНАЛЬНА МАНІФЕСТАЦІЯ
для відзначення
20-ліття Української Повстанської Армії

Год. 10:00 рано — ПОЛЬОВА СЛУЖБА БОЖА в намірені українського народу.
Год. 1:30 по пол. — Відкриття ЗУСТРІЧІ й ДЕФІЛЯДА Української Молоді.
Промови українських діячів і представників американського політичного світу.
В мистецько-вокальній частині беруть участь:
Мистецькі гуртки Осередків СУМА, Парма і Клівленд, КАПЕЛЯ ВАНДУРИСТОК — Дітройт, під мистецьким керівництвом П. ПОТАПЕНКА, Чоловічий Хор „БУРЛАКИ" — Боффало, Н. Й., під керівництвом Юрія ЛАВРІВСЬКОГО, артистка української сцени — Ірина ЛАВРІВСЬКА, Духова Оркестра СУМА — Клівленд, під керівництвом О. КРУКА.

ДО МАСОВОЇ УЧАСТІ В МАНІФЕСТАЦІЇ запрошують
ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ АМЕРИКИ й КАНАДИ

Субота, дня 7-го липня 1962
УКРАЇНСЬКИЙ КЛІВЛЕНД ВІТАЄ УЧАСНИКІВ XIII. ЗУСТРІЧІ!

Год. 7:00 P.M.	Год. 9:30 P.M.
Великий КОНЦЕРТ Українського Хору ім. Т. Шевченка під батутою проф. Я. БАРНИЧА	Репрезентативний — БАЛЬ ООЧСУ — Грає Г. КУЗБЕР і його оркестра
WHK — RADIO STATION Auditorium East 50th Street & Euclid Avenue	TUDOR ARMS HOTEL Empire & Tudor Rooms East 107th Street & Carnegie Avenue

CLEVELAND, Ohio
— "THE BEST LOCATION IN THE NATION" —

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — ПІВРІЧНІ ЗБОРИ
Українсько-Американського Клюбу в Рочестері, Н. Й., 292 Hudson Ave., Rochester — відбудуться в неділю, 24-го червня 1962 р., в год. 2:00 по пол. — Василь Гринів, секр.

ROCHESTER, N. Y. — SEMIANNUAL MEETING
of Ukrainian American Club of Rochester, N. Y., Inc. — 292 Hudson Ave., Rochester — Sunday, June 24, 1962 — 2:00 P.M.
William Hryniw, Secretary

П'ятниця, 22-го червня 1962 року
Велика заля
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ,
140 Second Avenue — New York City
ЧЕРГОВИЙ РІЧНИЙ **КОНЦЕРТ** МУЗИЧНОЇ СТУДІЇ
ВАДИМА КІПИ
Гратимуть:
О. БЕРЕЗОВСЬКИЙ, М. ГАВРИЛЮК, Е. КВЯДОС, А. КІПА, І. КІПА, С. КІПА, Р. КЕЙС, Т. КЕЙС, Ю. КЕЙС, В. КОРЕЦЬКА, Т. КОРЕЦЬКИЙ, О. КОВАЛЬ, М. КУЗЬМА, Л. ЛАВРИНЕНКО, А. МАЙОР, В. МАЛАХОВ, Л. МАЛАХОВА, Р. МАРИНОВИЧ, Н. МАРЧУК, М. ПРИШЛЯК, Ю. САВИЦЬКИЙ, В. ТВЕРДОВСЬКИЙ, І. ТВЕРДОВСЬКА, Х. ЮСЬКІВ, Я. ЮСЬКІВ.
В програмі твори:
Баха, Генделя, Моцарта, Бетговена (Місячна соната та ін.), Шуберта, Шумана, Шопена (Скерцо N 3, вальси, полонез та ін.), Ліста (грова), Шуберта-Ліста, Брамса, Дебюссі, Рахманінова, Степового, Богуславського, Косенка, Грудіна, Вілла-Лобос, Мошковського та інших.
ПОЧАТОК — точно в год. 7:30 вечора.

Ансамбль акторів легкого жанру в Гартфорді, Конн.

Українська громада Гартфорду мала милу нагоду вітати в себе вже вдруге Ансамбль, з новою багатою програмою, виступ якого відбувся 5-го травня ц. р. Різноманітність програми, яка складалася з 16-ти точок, високий мистецький рівень виконавців, які на протязі двох з половиною годин, зуміли держати слухачів в приємнім настрою. Наші мистці слова, М. Понеділок і І. Керницький, своїми гуморесками та актуальними нарисами викликали повний гумор, наші милі пані Іванна Кононів і Валя Калин, мелодіями своїх пісень викликали почування молодости та спогади рідних сторін. Піснею „Мама" у виконанні Валі Калин викликали зворушливий образ нашої української терплячої матері, її любови та відданости. В другій частині програми, в'язанку повстанських пісень „Білая хустина", „Зірвалася хуртовина" і „Лента за лентою" (пані І. Кононів і В. Калин) присвячено 20-ій річниці УПА.

Ціла імпреза мала характер не тільки розваговий, а також патріотичний і виховний, за що публіка нагороджувала їх щедрими оплесками.

А. Р.

Організації Українського Визвольного Фронту
в КЛІВЛЕНДІ, Огайо
мають шану повідомити Українське Громадянство стейту Огайо, що
в неділю, 24-го червня 1962 р.
в год. 5:00 по полудні
в авдиторії LINCOLN HIGH SCHOOL,
3001 Scranton Road — в Клівленді, Огайо
— відбудеться —
ГРОМАДСЬКЕ ВІЧЕ
присвячене
осудові Хрущова і Шелепіна, можновладців червоної Москви, що з їхнього наказу були вбиті у Мюнхені СТЕПАН БАНДЕРА — Голова ОУН, та д-р ЛЕВ РЕБЕТ — політичний діяч і журналіст, як теж розглядові американської політики щодо поневолених Москвою народів.
Головними доповідачами будуть пп.:
Ігнат БІЛИНСЬКИЙ та Володимир ДУШНИК,
члени Головної Екзекутиви Українського Конгресового Комітету Америки.
В програмі віча буде висвітлений ФІЛЬМ з похорону
сл. п. СТЕПАНА БАНДЕРИ
у Мюнхені.
Участь у Громадському вічу візьмуть також представники інших поневолених Москвою народів.
ПРИХОДЬТЕ ВСІ! ЗАМАНІФЕСТУЙТЕ СВІЙ ЗАСУД НОВИХ ЗЛОЧИНІВ МОСКВИ!

Пам'ять про Симона ПЕТЛЮРУ — Євгена КОНОВАЛЬЦЯ — Романа ШУХЕВИЧА — Степана БАНДЕРУ та інших, знищених Москвою українських патріотів, кличе всіх нас до масової політичної акції!
ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ

Монтреал готується до Ювілейного пластового свята Весни

У монтреальській Пластовій Станиці пожвавлення: керівники і члени Станиці та Пластприят енергійно підготовляють цьогорічне пластове Свято Весни, що має особливе значення для всіх пластунів і прихильників тієї молодіжної організації. Цього року відзначуємо 50-ті роковини з дня утворення Українського Пласту — молодіжного руху, який дав чималий вклад у розвиток західньо - українського національного життя, а тепер допомагає українській еміграції зберегти своє національне обличчя в іноземному оточенні.

Пластова старшина монтреальського пласту під керівництвом А. Гладиловича та Пластприят під головуванням п. Роніша заплянували багату одноденну програму відзначення тих роковин у Монтреалі. У неділю 1-го липня відбудеться на пластовій оселі „Ватурин" у Савт Болтоні з'їзд усіх членів монтреальського пласту, членів Пластприяту, батьків пластунів і пластунок та всіх прихильників пластового руху. Після Богослужень обох українських віровизнань буде посвячено новозбудований курінь для новаків „Орлик", а згодом відбудеться офіційне відкриття оселі, спільний обід, показ пластової справности, а вкінці пластова ватра.

Немає сумніву, що масова участь мешканців міста Монтреалю та околиці у відзначуванні роковин Українського Пласту буде доказом належного розуміння досягнення тієї молодіжної організації та її значення у вихованні нового покоління прапороносців українського імени в світі.

Р. О.

Виховний вечір Українських Професіоналістів в Торонті

З признанням треба висказатися про заходи голови Об'єднання Українських Професіоналістів і Підприємців метрополії Торонто — д-ра І. Василенка, який в програмі на цей діловий рік намітив ряд щомісячних вечерів на спільні сходини з широкою програмою суспільно - політичного характеру.

Такі сходини сміло можна схарактеризувати словами: „Діяманти шліфуються лише діямантами". А громадсько-політичне життя суспільства країни тоді розвивається, росте й кріпшає, коли вільна людина має свободу вільно висказувати свої думки, або критикувати те, що дійсно підпадає в здоровому рості нації під розумну критику. В цьому саме дальший шлях політичного виховання одиниці, родини, цілого народу.

Для нас, українців, ще одне питання дуже важливе: набиратися суспільно - морально здорового політичного знання, передових мудроців: сили вільної людини. Це ж і перші та головні основи демократії.

Перший вдалий вечір відбувся в середу 4-го квітня 1962 в „Сігорс" ресторані. Коли ви, американські гості, втомлені далекою дорогою з Ню Йорку, Шикаґа та іншої метрополії, їдучи до Торонта, схочете відпочити й заночувати, вже таки перед самими воротами нашого міста, скрутіть направо до „Сігорс", якого власниками є українці й там знайдете ідеально чисті кімнати, вибагливі харчі та чемну обслугу.

Атракційною точкою першого вечора - сходин була зустріч українських професіоналістів і підприємців Торонта з провідником ліберальної партії Онтерія Дж. Вінтермаєром у товаристві посла Ендрю Томпсона. Дж. Вінтермаєр говорив популярною мовою про завдання Канади в міжнародному житті. Промовець показав приявним правильні основи демократії, яка дає вільну дорогу життя для вільної людини.

Цю, дуже симпатичну й з бесіди й з першого погляду людину — Дж. Вінтермаєра представив приявним д-р Осип Бойко, відчитавши англійською мовою важливіші дані з життя цього провідного діяча Канади, а подякував йому за промову адв. Романюк, кол. голова Відділу КУК в Торонто.

Це був справді на високому, академічному рівні проведений вечір, тому не жалували своїх оплесків численні присутні. Дальші заплановані вечори партії округи Спадайна: 6 червня промовляв п. Доналд МекДоналд з Торонта від нової демократичної партії.

Ще раз з притиском треба згадати, що ініціяторам спільних вечірок - сходин належиться признання не лише тому, що українські професіоналісти й підприємці мають змогу разом організовано зійтися та обговорити різні проблеми, але ще й тому, що нам треба якнайбільше приятелів, які нас пізнали б, ми їх, а тоді разом зможемо багато корисних діл зробити для Канади й для поневоленої України.

Юліян Тарнович

Тільки комахи й бактерії могли б пережити атомову війну

Ню Йорк. — На Конґресі Науковців в справі атомової війни промовляв визначний біолог професор Університету ім. Джана Гопкінса д-р Бентлі Ґлесс, який твердив, що загальна світова війна зруйнувала б на світі людей, тварин і птахів, а атомову війну могли б пережити тільки комахи й бактерії. Д-р Ґлесс є членом дорадчої комісії в справах біології і медицини при Комісії Атомової Енерґії. На Конґресі дискутували про фізіологічні, психологічні, соціяльно-політичні і економічні наслідки атомової війни. Д-р Ґлесс сказав, що нічого не поможуть сховища для людей, бо треба б і сховищ для дварин (коров, коней, свиней), а також і для рослин та птахів. „Без птахів на світі комахи так швидко множилися б, що нищили б все живе на землі". Комахи і бактерії легко пережили б атомову війну, після якої настала б доба комах і бактерій. Радаровий піонер сер Роберт Вотсон Вотт сказав, що ще ніколи людство не підготовлялося до самознищення так завзято і так інтенсивно, як тепер.

Готують видання Біблії з ілюстраціями М. Шрамченка

Вашингтон. — Газета „Вашінгтон Пост" з 9 червня ц. р. подала вістку про сподіваний матеріяльний і вже чималий моральний успіх відомого багатьом українцям ще з еміграції мистця Миколи Шрамченка.

Газета пише, що в ЗДА виходить незабаром нове скорочене видання Старого Завіту з малюнками на біблійні теми Шрамченка, і що пробні примірники вже випущені для огляду і рецензій.

Відзначивши, що Шрамченко „рано лишився сиротою в його рідній Україні", був у таборі праці в Німеччині, прибув до ЗДА „з п'ятдесятьма центами в кишені", газета пророкує, що тепер Микола Шрамченко „стоїть на порозі слави і добробуту".

На нараді видавців, яка відбулась недавно у Вашингтоні, було висловлено думку, що серед мистецько - ілюстрованих видань, які заплановані на 62-гий рік, Біблія з малюнками Миколи Шрамченка має всі шанси вийти на одне з перших місць. Книгарні замовили собі чимале число примірників на продаж книжки, коли вийде через півтора місяці.

Інтерес да малюнків Шрамченка виявляло багато осіб, але конкретно взялась за те, щоб вони побачили світ, пані Едвард Міхелсон, яка тепер працює, як посередник між п. Шрамченком і видавцем. Пані Міхелсон була лектором в Національній Галерії Мистецтва в Вашингтоні, де тепер мешкає наш мистець, і їй подобались малюнки опівцем та чорнилом на біблійні теми, які вона побачила у Шрамченка. Вона показала їх кільком видавцям, і один з них у вид-ві Іван Оболенський в Ню Йорку, вирішив, що вони саме добре придадуться до його видання скороченого Старого Завіту. Всього Шрамченко дав 81 малюнок. Пані Міхельсон каже, що малюнки, хоч вони пов'язані корінним з тим, що пережив і передумав сам Шрамченко, виявляють одночасно духовний ідеал Старого Завіту. До кожного малюнка, прикладається уривок із Святого Письма, пов'язаний з подією, яка зображена на малюнку.

Всячина

Занзібар домагається незалежности. Султанат і протекторат британського Занзібару займає острів Занзібар, що лежить біля західнього узбережжя Африки. Людність його (коло 300,000 душ) здебільшого мусульмани. З них 75% негрів, 15% арабів; решта пакистанці та індуси. Є трохи европейців. Султанат Занзібару втратив незалежність під час підписання англо - німецького трактату у 1890 році.

На музичному конкурсі в Римі. — Першу нагороду в 1 мільйон лірів (близько 2,000 долярів) присуджено польському композиторові Роману Палестрові за оперу „Смерть Дон Жуана".

В Парижі відкрито американський коледж для яких чотирьох тисяч американців, які щороку кінчають середні школи в Европі.

Найменша книжка в світі розміром 14×12 міліметрів, вагою в півтора грами належить одному мешканцеві міста в Італії. Книжка має 270 сторінок.

Канарські острови домагаються незалежности від Еспанії. Недавно в головному місті країни Лас Палмас були розкидані летючки з закликом до населення вимагати своїх національних і політичних прав.

М. Туркало

Уряд Здоров'я закликає щепитися проти азійської інфлюенци

Вашинґтон. — Уряд здоров'я передбачає, що найближчої зими вибухне пошесть азійської інфлюенци, проти якої населення у віці понад45 років повинно щепитися. Щеплення повинно початися вже у вересні, щоб якнайбільше людей могло нащепитися ще перед зимою. В минулих роках Уряд Здоров'я поручав щепитися проти інфлюенци особам у віці понад 65 років, хронічно недужим і вагітним жінкам. Головний лікар ЗДА д-р Лютер Л. Террі заявив, що оту поширену програму щеплення рекомендує окрема дорадча комісія в справі інфлюенци. Ця комісія стверджує, що важко є точно передбачити вибух азійської інфлюенци, але можна думати на основі фактів, що та пошесть появляється що два-три роки, і тому вона може з'явитися цієї зими. Симптоми азійської інфлюенци є такі: висока гарячка, кашель, біль голови і болі в мускулах. Потрібне одне, а в деяких випадках, два щеплення.

Рада Бизнесменів вивчає проблему відпливу золота

Ню Йорк. — Часописи принесли вістку, що на лондонській біржі вартість золота збільшилася, бо за одну унцію платять по $35.11, хоч тиждень тому вона коштувала $35.08, а ЗДА продають її по $35. Рада Бизнеслєнів, приватна неприбуткова аґенція, яку очолює голова Сталевої Корпорації ЗДА, Роджер Блав, вивчає справу відпливу золота, бо ту втечу золота за кордон спричиняє та обставина, що платничий бюджет країни є дефіцитовий. Більше долярів відходить за кордон, як ЗДА дістають їх звідтам. Закордонні уряди, маючи злишні доляри, купують за них золото в американського уряду, який зобов'язаний, згідно з законом продавати по сталій ціні золото чужим урядам. Таким чином запаси американського золота зменшилися до $16.4 більйона, це значить до тієї висоти, що була в 1949-му році. Рада Бизнесменів пропонує, щоб уряд зменшив федеральні видатки і збалянсував федеральний бюджет, бо тоді закордон мав би довір'я до доляра і не позбувався б його, вимінюючи на золото...

● **55,000 порторіканців** в неділю 17-го червня на острові Рендоллс в Ню Йорку святкували патрона Порто Ріко св. Івана Хрестителя. На Богослужбі був присутній нюйоркський кардинал Френсіс Спеллман, який виголосив проповідь по англійськи і закликав у ній вірних „не забувати про те, що наше життя походить від Бога і вернеться туди навіть в теперішніх змеханізованих днях". На святі була присутня посадниця столиці Порто Ріко міста Сан Хуана — пані Феліса Рінкон де Ґотіс.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 23-го ЧЕРВНЯ 1962:

ГАРТФОРД, Конн. — Місячні Збори Б-ва св. І. Хрестителя, Відд. 277, в домі Укр. Горож. Клюбу, в год. 7:30 веч. Звіт Управи і делеґатів із 25-ої Конвенції УНСоюзу. Задовжених членів проситься вирівняти кладки. — Управа.

НЕДІЛЯ, 24-го ЧЕРВНЯ 1962:

БРУКЛИН (САВТ), Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 293, після першої Служби Божої, год. 9:00 рано, в церковній залі, 258 — 19-та вул. На порядку: 40-літній ювілей Б-ва, звіт з Конвенції УНСоюзу і плачення вкладок. Тому, що це будуть послідні Збори перед вакаціями, проситься членів прийти на Збори конечно. — М. Демидчук, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. Ай. — Піврічні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 73, в год. 2:00 по пол., в залі Бонефро Клюбі, при 60 Сальмон вул. З огляду на полагодження деяких справ та звіт делеґата із 25-ої Конвенції УНСоюзу, просимо прибути. — Д. Василик, секр.

ТАРЗАН, ч. 4859. Жахлива помста!

"IT SEEMED AS IF WE SAILED FOR WEEKS," CONCLUDED WILLIAMS, "AND THEN I WAS PUT OFF, ALONE, ON A DESERTED ISLAND—"

"READ THIS NOTE," ADDED JOHN BITTERLY. "IT WAS A PARTING GIFT FROM THE VINDICTIVE STEEL—"

— Здавалося, що ми плили цілі тижні, — продовжував Віллямс. — І тоді мене викинули з корабля самітнього на безлюдному острові...

— Прочитайте цю записку, — додав Джан з огірченням. — це був дарунок від мстивого й жорстокого...

— Ви засудили мене на ціле життя, тому я у відплату засуджую вас на досмертне вигнання. І впродовж цих самітних років, прошу думати про той жах, який найде на вашу жінку, бо її незабаром подарую на жінку диким канібалам... Д. С.